

HÍREK AZ IFLA ÉLETÉRŐL*

Az IFLA 1984-ben 1182 tagot számlált, 1985-ben pedig csak 1150-et: a tagdíjbefizetés elmulasztása miatt kizárt 60 tagot nem ellensúlyozták az újonnan belépők. Viszont a tisztségviselők száma 421-ről 493-ra emelkedett. Változatlan maradt az alkalmazottak száma: a főttkárság továbbra is 3 főfoglalkozású és 3 részfoglalkozású munkatárssal működött, a magprogramok irodáiban 5,5 a dolgozók száma.

A szakmai egységek száma a *Mozgókönyvtárak kerekasztalának* ideiglenes szüneteltetésével eggyel csökkent: most 48 van belőlük. A *Kulturális és nyelvi kisebbségek könyvtári ellátásának kerekasztalából* megalakult a *Többkulturális lakosság könyvtári ellátásának szekciója* (Section on Library Services to Multicultural Populations). A *Section on Classification and Subject Cataloguing* új neve *Section on Classification and Indexing*.

Az IFLA Journal 1986. 2. számában részletes jelentést olvashatunk az IFLA 1985-ös tevékenységéről, s a magprogramok keretében kifejtett munkálatokról. (Megjegyzendő, hogy az 1985–1986-os időszakról összefoglaló jelentést fog előterjeszteni a főttkár az 1987-es, brightoni konferencián.) A Kongresszusi Könyvtár állományvédelmi részlege elvállalta a PAC (Preservation and Conservation – állományvédelem és konzerválás) program központjának feladatait (Peter G. Sparks és Merrily Smith a felelős megbízott), magát a programot pedig hivatalosan 1986 áprilisában, Bécsben, a könyvtári dokumentumok védelmével foglalkozó első nemzetközi konferencián hirdették meg. A kanadai Nemzeti Könyvtár egyéves kísérleti periódusra vállalta el a TDF (Transborder Data Flow – a határokat átszelő adatáramlás) program szervezeti alapjainak biztosítását (felelős: Roddy Duchesne); a Programirányító Bizottság 1986 folyamán fog a továbbiakról dönteni az első év tapasztalatai alapján. Az ALP (Advancement of Librarianship – a könyvtárügy előmozdítása a Harmadik Világban) program még mindig anyagi és szervezeti nehézségekkel küzd; ezt jelzi az a 25 pontból álló dokumentum is, amely az IFLA fejlődő országokban kifejtett tevékenységével foglalkozik. Külön jelentést adott az IMP (International MARC Programme) angol (British Library) és NSZK-beli (Deutsche Bibliothek) projektjéről Brian Holt, illetve Dieter Wolf. Az UAP-ről Maurice B. Line és Stephen C. J. Vickers, az UBC-ről Barbara Jover számolt be. Az IFLA Könyvtárközi Kölcsönzési Irodájának jelentését Maurice B. Line és Graham P. Cornisch nyújtotta be.

Beszűkültek az IFLA anyagi forrásai, ezért az 1986-os évre a költségvetés két alternatíváját (egy optimistát és egy realistát) dolgozta ki a pénztáros és a főttkár; a Végrehaj-

* Az IFLA Journal 1986. 1. és 2. száma hírovara alapján.

tó Bizottság még a realista változatot is csökkentette. Különösen érzékenyen érinti az IFLA-t az UNESCO támogatásának az ismert okok következtében való csökkenése, bár az UNESCO – lehetőségei, keretei között – továbbra is hozzájárul az IFLA programjainak megvalósításához (pl. szerződést kötött a géppel olvasható adatsorok ISBD-jének kidolgozására, lehetővé tette 9 fejlődő országbeli szakembernek a bécsi állományvédelmi konferencián való részvételt stb.). Nagy segítséget jelent, hogy a Canadian International Development Agency ismét 50 ezer kanadai dollárral támogatta meg a regionális könyvtárügyi infrastruktúrák kialakítását. A Végrehajtó Bizottság munkacsoportot bízott meg azzal a feladattal, hogy 1987-ig dolgozzon ki javaslatot a tagdíjfizetési rendszer módosítására; elfogadására – a viták után – 1989-ben kerülhet sor.

Ha segíteni kell, még nehéz körülmények között is megnyílnak a pénztárcák. Amikor a mexikói földrengés után az IFLA támogatásért fordult tagságához, az IFLA pénztárosa több mint 25 ezer holland forintot nyújthatott át a Mexikói Könyvtáros Egyesületnek; ez az összeg túlnyomórészt a fejlett országok könyvtáraitól, könyvtári szervezeteitől érkezett, de a Kínai Könyvtártudományi Társaság és a Maláj Könyvtáros Egyesület is hozzájárult a maga adományát.

1986. augusztus 24–29-én lesz az IFLA 52. konferenciája Tokióban. Témája: A könyvtárügy új távlatai a 21. század küszöbén. Ennek keretében olyan témaköröket fognak megvitatni, mint az új dokumentumtípusok hatása, a könyvtári szolgáltatásokban és a használói szokásokban bekövetkező változások, a könyvtárigazgatás korszerűsödése, a könyvtárosok és információs szakemberek oktatása és képzése, a kooperáció az online információs szolgáltatásokban és nemzetközi hozzáférhetőségük, a nyomtatott és nem nyomtatott dokumentumok konzerválása és védelme, a fejlett és fejlődő országok közötti szorosabb kooperáció lehetősége, a könyvtári szolgáltatások fejlesztésének feltételei az egyes országokban, a könyvtárügy új elméleti alapjai. Valójában két nagy problémával néz szembe a nemzetközi könyvtárügy Tokióban: 1. hogyan kell és lehet alkalmazni az új információs technológiát a különféle könyvtári szolgáltatásokban és műveletekben; 2. kedvezőtlen társadalmi-gazdasági körülmények között miképpen lehet előmozdítani a fejlődő országok könyvtárügyét. Összesen mintegy 150 szakmai rendezvényt szerveznek a konferencia során; az IFLA Journal 1986. 2. száma bőséges ízelítőt ad a tervezett programokról. Az 52. konferenciát szeminárium előzi meg a többnyelvű és több írásmódot használó dokumentumokat kezelő automatizált rendszerek kérdéseiről.

Megállapították az 1988-as (Sidney) konferencia főtémáját is: Az emberek, a könyvtárak és az információk együttélése.

Határozott lépések történtek a három testvérszervezet (FID, ICA, IFLA) szorosabb együttműködése érdekében. Először 1980-ban, Bellagióban tárgyaltak a kooperáció lehetőségeiről, nem sok praktikus eredménnyel. Majd 1985-ben Koblenzben találkozott egymással a három elnök és főtítkárr, s megállapodtak abban a három területben, ahol a legtöbb esély kínálkozik a közös munkára. Végül a holland Művelődési Minisztérium támogatásával 1985. október 13–16-án Veldhovenben ültek össze a három szervezet szakértői, hogy most már a konkrét tennivalókat jelöljék ki. A néhány fős munkacsoportok az alábbi ajánlásokat tették a közös vállalkozásokra:

- Az állományvédelem és konzerválás terén: a levéltári és könyvtári gyűjtemények állagának világméretű felmérése, a szakemberszükséglet megállapítása, a konzerválás módszereinek és eljárásainak számbavétele; az állományvédelem és konzerválás, a dokumentumok kezelésének, valamint a vonatkozó dokumentációs gyűjtemények különböző aspektusairól tanulmányokkal megalapozott irányelvek összeállítása; a konzerválási szakkifejezések szótárának elkészítése; a konzerválás nemzetközi szabványainak kidolgozása; a modern dokumentumok (mágnesszalagok, optikai lemezek stb.) állagvédelmével való foglalkozás.
- Az automatizálás terén: közös szeminárium rendezése az automatizált adatfeldolgozás szoftverjeinek felhasználásáról; közös kiadvány az optikai és a video technológiáról.
- A tudományos-műszaki tájékoztatás, a vállalati nyilvántartások és az ipari információ terén: a közép- és nagyüzemek irattári, könyvtári és információs szolgálatának, szervezeti modelljeinek felmérése; egy fejlett és egy fejlődő országban megvizsgálni a nyomtatott dokumentumok és a szürke irodalom beszerzését, tárolását, selejtezését, valamint a rájuk épülő információs szolgáltatásokat; megvizsgálni az irattári anyag osztályozását és indexelését az információs források kezelésének keretében; megvizsgálni a levéltárak szürke irodalommal kapcsolatos szerepét.

Az IFLA Journal valamennyi számának utolsó lapjain található a nemzetközi konferenciák, szemináriumok, szimpóziumok és egyéb rendezvények naptára. Közelsége miatt közülük egyre hívjuk fel a figyelmet: Pozsonyban, 1986. október 6–10-én tartják a *Könyvtárelméleti és kutatási szekció*, az *Olvasáskutatói kerekasztal* és a *Szlovák Könyvtárosok és Informatikusok Egyesülete* szervezésében azt a szemináriumot, amelynek programján a könyvtárak fejlődésével és használóival foglalkozó legújabb kutatások szerepelnek.

Számos érdekes és fontos IFLA kiadványról értesülhetünk e két szám hírovtatóból. Megjelent az IFLA 1986–1991-re vonatkozó középtávú programja, s egy visszpillantás az elmúlt évek szakmai tevékenységére P.J. van Swigchem tollából (IFLA and the Library world). 1986 elején jelenik meg az IFLA módosított szervezeti és működési szabályzata. A nemrégiben indított új sorozatban (IFLA Professional Reports) három füzet is napvilágot látott:

7. Transborder data flow of bibliographic data (A bibliográfiai adatok határokat átszelő áramlása).
8. Principles for the preservation and conservation of library materials (A könyvtári dokumentumok védelmének és konzerválásának elvei).
9. Guidelines for the education and training of school librarians (Az iskolai könyvtárosok képzésének irányelvei).
Érdeklődésre tarthat számot három címjegyzék is:
 - IFLA directory of art libraries,
 - World directory of national parliamentary libraries,
 - Directory of institutions and organizations specializing in children's literature.

A FID és az IFLA közös kiadványa a *Grey literature in social science information and documentation*, amelyet Földi Tamás és K. Ruokonen szerkesztett. Az *Audiovizuális dokumentumok kerekasztala* sorozatának (AV in Action) 5. kötete a *Video in libraries*. Megjelent a *Bibliographic services throughout the world: Supplement 1981–1982* és a *Recommended standards for cataloguing-in-publication* is.

PAPP István